

B8-0678/2017

11.12.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl padėties Afganistane
(2017/2932(RSP))

Cristian Dan Preda, Arnaud Danjean, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Sandra Kalniete, David McAllister, Dubravka Šuica, Laima Liucija Andrikienė, Elmar Brok, Daniel Caspary, Lorenzo Cesa, Michael Gahler, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Alojz Peterle, Julia Pitera, Tokia Saïfi, Jaromír Štětina
PPE frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Afganistane
(2017/2932(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 4 ir 5 d. Briuselio konferencijos dėl Afganistano pranešimą,
 - atsižvelgdamas į ankstesnes rezoliucijas dėl Afganistano, ypač 2015 m. lapkričio 26 d. dėl padėties Afganistane, ypač žudynių Zabulo provincijoje¹, ir 2013 m. birželio 13 d. dėl derybų dėl ES ir Afganistano bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimo²,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 18 d. Tarybos išvadas dėl Afganistano,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 14 d. JT Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimą dėl padėties Afganistane,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2210 (2015) dėl Afganistano,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 24 d. bendrą Komisijos ir EIVP pranešimą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES strategijos dėl Afganistano elementai“ (JOIN(2017)0031),
 - atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 5 d. Briuselio tarptautinės konferencijos dėl Afganistano, kuriai kartu pirmininkavo Europos Sąjunga, rezultatus,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 13 d. organizacijos „Human Rights Watch“ ataskaitą „Pakistano prievarta, JTO bendrininkavimas. Masinis priverstinis pabėgėlių iš Afganistano grąžinimas“,
 - atsižvelgdamas į ES ir Afganistano bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimo pasirašymą 2017 m. vasario 18 d. ir paskesnę jo ratifikavimą Afganistano,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. „HRW“ pasaulinę ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 16 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Pakistano,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi nuo 2002 m. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės įsipareigojusios kovoti su terorizmu ir ekstremizmu ir siekti tvarios taikos, stabilumo ir vystymosi Afganistane;
- B. kadangi ES suteikė Afganistanui milijardų eurų humanitarinės ir vystymosi pagalbos; kadangi ES ir jos valstybės narės kartu yra didžiausios Afganistano donorės ir 2017–2020 m. turėtų suteikti iki 5 mlrd. EUR, kaip įsipareigota Briuselio tarptautinėje

¹ Priimti tekstai, P8_TA (2015)0412.

² Priimti tekstai, P7_TA (2013)0282.

konferencijoje dėl Afganistano;

- C. kadangi demokratijos, žmogaus teisių, teisinės valstybės ir gero valdymo užtikrinimas per pereinamąjį laikotarpį Afganistane ir jo „transformacijos dešimtmetį“ (2015–2024 m.) būtinas siekiant sukurti stabilią ir klestinčią valstybę;
- D. kadangi dėl visuotinės korupcijos, įsitvirtinusios protekcijos sistemų ir politiškai susiskaidžiusios Afganistano vyriausybės nesugebėjimo vykdyti reformas kyla pavojus, kad bus daroma mažesnė pažanga ir panaikinti ankstesni laimėjimai;
- E. kadangi keturios ES prioritetinės sritys, itin svarbios pažangai Afganistane, susijusios su: a) taikos, stabilumo ir regioninio saugumo skatinimu; b) demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių stiprinimu, gero valdymo ir moterų įgalėjimo skatinimu; c) ekonominio vystymosi ir žmogaus socialinės raidos rėmimu; d) su migracija susijusių problemų sprendimu;
- F. kadangi po 2014 m. prezidento rinkimų krizės Nacionalinės vienybės vyriausybės (NVV) susidūrė su sulėtėjusia pažanga įgyvendinant reformų darbotvarkę ir su tuo susijusia dar nestabilia politine padėtimi;
- G. kadangi dėl atsigaušančio Talibano, Al-Qaeda ir besiformuojančios vietos Islamo valstybės (IS) atmainos Afganistane (Chorasano provincijos Islamo valstybės (ISKP)) ir didelių Afganistano migrantų, grįžtančių namo, daugiausia iš Pakistano, kyla pavojus, kad dabartinis nestabilumas virs didesnio masto konfliktu ir sukels dar didesnę grėsmę regioniniam stabilumui;
- H. kadangi, JAV specialiojo Afganistano atstatymo generalinio inspektoriaus (SIGAR) duomenimis, 2016 m. sausio–lapkričio mėn. nužudyta 6 785 ir sužeista 11 777 Afganistano pajėgų narių ir kadangi JT misija Afganistane (UNAMA) taip pat pranešė apie 3 proc. padidėjusį nužudytų ir sužeistų civilių skaičių (3 498 nužudyta ir 7 920 sužeista) 2016 m. palyginti su ankstesniais metais;
- I. kadangi pastaraisiais metais Afganistane padidėjo aguonų gamyba ir itin padidėjo narkotikų vartojimas kaimyniniame Irane; kadangi Talibanas naudojami tokia neteisėta prekyba narkotikais savo veiklai finansuoti; kadangi tos prekybos ribojimas arba išnaikinimas būtų naudingas ir Iranui, ir Afganistanui; kadangi opiumas iš Afganistano yra pagrindinis heroino šaltinis ES; kadangi siekiant toliau riboti opiatų srautą į Europos rinkas būtina bendradarbiauti su Iranu ir kitomis kaimyninėmis valstybėmis, kaip antai Tadžikistanu, Turkmėnistanu ir Uzbekistanu;
- J. kadangi iš ataskaitų matyti, kad Afganistane yra nuo vieno iki trijų trilijonų dolerių vertės nedirbamų mineralų atsargų; kadangi neteisėta kasyba yra didelė problema, galinti paversti Afganistano vystymąsi konfliktų ir nestabilumo šaltiniu; kadangi kasyba yra antrasis didžiausias Talibano pajamų šaltinis;
- K. kadangi NATO vadovaujama tvirtos paramos misija padidins savo karių skaičių nuo 13 000 iki 16 000; kadangi 2017 m. rugpjūčio mėn. pagal naują JAV Pietų Azijos strategiją JAV nusprendė padidinti savo karinį poveikį;
- 1. primena, kad Afganistane beveik 40 metų vyksta konfliktas ir karas, kurie sugriovė šalį,

pareikalavo daugiau nei milijono aukų ir privertė didelę dalį gyventojų emigruoti, taigi iš esmės Afganistanas – žlugusi valstybė;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad vadovaujant Talibano režimui Afganistane susidarė vienos iš palankiausių aplinkybių terorizmui plisti, o to pasekmė – tragiški rugsėjo 11-osios įvykiai; tačiau pažymi, kad po tarptautinės bendruomenės įsikišimo Afganistane įvyko svarbūs pokyčiai;
3. primena, kad per pastaruosius penkiolika metų Afganistanas padarė pažangą politikos, saugumo, ekonomikos ir vystymosi srityse; atkreipia dėmesį į tai, kad BVP vienam gyventojui padidėjo penkis kartus, gyvenimo trukmė pailgėjo beveik 15 metų ir gerokai padaugėjo mokyklų lankančių mergaičių palyginti su 2001 m. ir dabar tas skaičius sudaro apie 40 proc. visų 8–9 mln. vaikų; pabrėžia, kad visa tai būtų neįmanoma, jeigu Afganistano gyventojai neturėtų ryžto ir tarptautinė bendruomenė nebūtų įsipareigojusi ir neteiktų lėšų, žinių ir darbuotojų vietoje;
4. pabrėžia, kad pasiekta pažanga vis dar trapi ir gali būti prarasta; akcentuoja, kad norint daryti tolesnę pažangą reikės tolesnių reformų ir stabilių santykių su kaimynais, reikės nuolat užtikrinti būtiną saugumo ir stabilumo lygį; apgailestauja dėl to, kad pastaraisiais metais saugumo padėtis Afganistane pablogėjo ir šalyje jaučiamas vis didesnis sukilėlių ir teroristų daromas spaudimas, beveik kasdien sprogdinama ir vykdomi teroristiniai išpuoliai; pabrėžia, kad demokratinės institucijos vis dar silpnos, o rinkimų sistema – trapi; apgailestauja dėl to, kad kasdien kyla grėsmė žmogaus teisėms, ypač moterų ir vaikų; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl nepakankamos infrastruktūros ir didėjančio į Afganistaną iš kaimyninių šalių grįžtančių žmonių skaičiaus kyla pavojus iki šiol padarytai ekonominei ir socialinei pažangai;
5. reiškia pagarbą tarptautinei bendruomenei už jos pastangas ir pasiaukojimą užtikrinant Afganistano saugumą per daugiau ne dešimtmetį trukusią operaciją „Tvirta taika“ ir ISAF misiją Afganistane, per kurias žuvo beveik 3 500 karių vyrų ir moterų; teigiamai vertina nuo 2015 m. sausio 1 d. vykdomą 39 valstybių tvirtos paramos misiją, kuriai vadovauja NATO ir kuri įgaliota mokyti ir konsultuoti Afganistano saugumo pajėgas bei institucijas ir teikti joms pagalbą; primena, kad Afganistano nacionalinės saugumo pajėgos (ANSF) yra visiškai atsakingos už kovines operacijas, kurias jos nuo 2015 m. sausio 1 d. perėmė iš misijos ISAF;
6. laikosi tvirtos nuomonės, kad įtraukus Afganistano vadovaujamas taikos ir taikinimo procesas, už kurį pats Afganistanas ir atsako, yra vienintelis patikimas būdas tvariai išspręsti konfliktą; palankiai vertina Afganistano taikos iniciatyvas, pavyzdžiui, Kabulo bendradarbiavimo taikos ir saugumo srityje procesą; dar kartą patvirtina tvirtą ES įsipareigojimą remti visas iniciatyvas, padedančias užtikrinti taiką, saugumą ir stabilumą Afganistane;
7. pabrėžia Afganistano svarbą regiono stabilumui; atkreipia dėmesį į tai, kad saugus, stabilus ir klestintis Afganistanas yra itin svarbus taikai ir stabilumui visame regione; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kokie svarbūs regioniniai partneriai, kaip antai Centrinės Azijos šalys, Iranas, Kinija, Indija ir Pakistanas; ragina jas konstruktyviai bendradarbiauti siekiant paskatinti atvirą į rezultatus orientuotą derybų procesą be jokių išankstinių sąlygų; reiškia paramą 2012 m. Stambule pradėtam procesui „Azijos širdis“ siekiant stiprinti regiono stabilumą ir didinti gerovę;

8. pakartoja, kad tarptautinė bendruomenė turėtų ir toliau vykdyti veiklą Afganistane ir padėti atstatyti šalį, vystyti ekonomiką ir priešintis terorizmui; atsižvelgdamas į tai, turi vilčių dėl Briuselio tarptautinėje konferencijoje dėl Afganistano tarptautinės bendruomenės prisiimtų įsipareigojimų iki 2020 m. skirti apie 13,6 mlrd. EUR paramos;
9. mano, kad nepakankamas saugumas ir visuotinė korupcija yra dvi didžiausios problemos, trikdančios normalų Afganistano funkcionavimą ir vystymąsi; pakartoja, kad saugumo padėtis Afganistane pablogėjo, padaugėjo teroristinių išpuolių; nerimauja dėl vykstančios teritorinės Talibano ekspansijos ir ISKP formavimosi ir stiprėjančių Al-Qaeda teroristinių grupuočių; pripažįsta, kad artimiausiu metu ISKP gali tapti didžiausia grėsme saugumui Afganistane;
10. yra labai susirūpinęs dėl ISKP formavimosi, nes tai naujusias elementas, galintis padaryti saugumą Afganistane dar trapesnį; pabrėžia, kad, be tvirtos įtakos šalies rytuose (Nangarhare), ji bando įsitvirtinti šalies šiaurėje padedant Uzbekistano islamo judėjimui (IMU); atkreipia dėmesį į tai, kad, jei tai pavyks, bus sukurta aplinka užsienio ir kitiems kovotojams priimti, jiems paliekant Iraką ir Siriją, nes kariniu požiūriu IS įtaka tose dviejose šalyse mažėja;
11. pabrėžia tikro vidaus taikinimo proceso svarbą; ragina ES aktyviai remti buvusių maištininkų nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos į visuomenę programą, kuriai vadovautų Afganistano valstybė; pabrėžia būtinybę kovoti su radikalėjimu, ekstremizmu ir verbavimu į teroristines organizacijas; primena, kad norint įveikti pagrindines minėtų problemų priežastis reikia kurti ekonomikos vystymosi ir augimo paskatas visiems gyventojams;
12. pabrėžia, kad kova su terorizmu ir jo finansavimu yra būtinas saugumą skatinančios aplinkos kūrimo Afganistane elementas; akcentuoja poreikį didinti Afganistano nacionalinių saugumo pajėgų (ANSF) pajėgumus, labai padedant NATO vadovaujamai tvirtos paramos misijai, kurią vykdant užtikrinamas mokymas, teikiamos rekomendacijos ir pagalba; žavisi didžiu ANSF pasiaukojimu kasmet patiriant didelius nuostolius kovojant su maištininkais; primena, kad iki 2020 m. ANSF finansuoti tarptautinė bendruomenė kasmet skiria apie 1 mlrd. JAV dolerių;
13. smerkia neseniai įvykdytus teroristinius išpuolius Afganistane, ypač savižudžių susisprogdinimą Imamo Zamano šaitų mečetėje Kabule 2017 m. spalio 20 d. ir išpuolį privačioje televizijos stotyje „Shamshad“ Kabule 2017 m. lapkričio 7 d.; atkreipia dėmesį į tai, kad ISIS („Daesh“) prisiėmė atsakomybę už abu išpuolius; yra susirūpinęs dėl blogėjančios humanitarinės padėties ir didelio dėl teroristinių išpuolių nukentėjusių civilių skaičiaus;
14. pabrėžia ES ir Afganistano bendradarbiavimo partnerystės ir vystymosi srityje susitarimo, kuris yra pirmasis dviejų šalių sutartinių santykių dokumentas, svarbą; tiki, kad įgyvendinant susitarimą stiprės dvišaliai santykiai ir bendradarbiavimas žmogaus teisių, ypač moterų ir vaikų teisių, teisinės valstybės, sveikatos, kaimo plėtros, švietimo, mokslo ir technologijų, kovos su korupcija, pinigų plovimu, terorizmo finansavimu, organizuotu nusikalstamumu ir narkotikais ir bendradarbiavimo migracijos klausimais srityse;
15. remia naująją ES strategiją dėl Afganistano, paskelbtą 2017 m. liepos 24 d., kuria

siekama išsamiai spręsti Afganistane kylančias problemas, sutelkiant dėmesį į taikos, stabilumo ir regiono saugumo skatinimą, demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių stiprinimą bei gero valdymo ir moterų įgalėjimo skatinimą, taip pat ekonomikos ir žmonių vystymosi paramą ir su migracija susijusių problemų sprendimą;

16. palankiai vertina NVV įsipareigojimą siekti įgyvendinti Afganistano nacionalinės taikos ir vystymosi sistemos prioritetus siekiant užtikrinti savarankiškumą, ypač sumažinant priklausomumą nuo išorės pagalbos ir suteikiant gyventojams ekonominių galimybių; primygtinai ragina NVV spręsti svarbiausias problemas, susijusias su korupcija, netinkamu valdymu, atliekomis, prekyba narkotikais ir žmonių saugumu;
17. yra susirūpinęs dėl daugėjančių smurto prieš moteris protrūkių ir su moterimis ir jų teisėmis nuostatų panaikinimo Afganistane; ragina Afganistano parlamentą ir NVV panaikinti visus įstatymus, kuriuose esama moterų diskriminacijos elementų ir kuriais pažeidžiamos Afganistano pasirašytos tarptautinės sutartys;
18. ragina Afganistano ir Pakistano vyriausybes bendradarbiauti saugumo ir terorizmo klausimais ir dalytis žvalgybos duomenimis ir bendradarbiauti siekiant kovoti su teroristais ir ekstremistais iš abiejų sienos pusių; atkreipia dėmesį į maištininkų grupuočių prieglobsčio Pakistane problemą, kurią turėtų spręsti valdžios institucijos Islamabadė;
19. pažymi Keturšalės koordinavimo grupės (KKG) dėl Afganistano, kurios veikloje dalyvauja JAV, Kinija, Afganistanas ir Pakistanas ir kuri buvo sukurta 2015 m. gruodžio mėn., veiklą; vertina jos pastangas parengus veiksmų planą, kuriuo siekiama palengvinti tiesioginį NVV ir Talibano dialogą; tačiau apgailestauja dėl to, kad šioje srityje nepadaryta realios pažangos kuriant Afganistano vadovaujama taikos ir taikinimo procesą, už kurį pats Afganistanas būtų atsakingas;
20. pakartoja, koks svarbus dialogas ir bendradarbiavimas su Afganistanu migracijos klausimais, įskaitant grąžinimą ir readmisiją, kovą su migrantų kontrabanda ir prekyba žmonėmis; pabrėžia, kaip svarbu visiškai įgyvendinti bendrą ES ir Afganistano veiksmų planą ir dvišalius susitarimus su valstybėmis narėmis;
21. yra labai susirūpinęs dėl 2016 m. itin padidėjusio šalies viduje perkeltų asmenų skaičiaus, kai šalies viduje buvo naujai perkelta daugiau nei 653 000 asmenų, ir dėl to galinčios kilti didžiulės humanitarinės krizės; ragina visas dalyvaujančias šalis pasirūpinti tais pažeidžiamais Afganistano piliečiais ir ragina NVV padėti reintegruoti juos į Afganistano visuomenę; pabrėžia, kad, Afganistano valdžios institucijų, JT agentūrų ir kitų humanitarinių agentūrų vertinimais, iki 2017 m. pabaigos humanitarinės pagalbos reikės daugiau nei 9,3 mln. žmonių;
22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Afganistano vyriausybei ir parlamentui.